

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jakuba Camrdy a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobce: **D. L. A.**, zastoupený JUDr. Rudolfem Postlem, advokátem se sídlem Masarykovo nám. 14, Podbořany, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 18. 6. 2018, č. j. 17 A 74/2018 – 44,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalovanému **s e** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á .**
- III.** Ustanovenému zástupci žalobce JUDr. Rudolfu Postlovi **s e p ř i z n á v a j í** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů v celkové výši 3400 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě do třiceti (30) dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

I.

Průběh dosavadního řízení

[1] Rozhodnutím Policie České republiky, Krajského ředitelství policie hlavního města Prahy, odboru cizinecké policie, oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort ze dne 18. 4. 2018, č. j. KRPA-144543-17/ČJ-2018-000022, byl žalobce zajištěn dle § 124 odst. 1 písm. c) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, v relevantním znění (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), a byl umístěn do Zařízení pro zajištění cizinců Balková za účelem realizace správního vyhoštění. Z úřední činnosti je Nejvyššímu správnímu soudu známo, že žaloba žalobce proti uvedenému rozhodnutí byla zamítnuta rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 27. 9. 2018, č. j. 4 A 37/2018 – 68, a kasační stížnost žalobce směřující proti tomuto rozsudku zamítl Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 13. 9. 2019, č. j. 3 Azs 152/2018 – 19.

[2] Dne 20. 4. 2018 podal žalobce žádost o udělení mezinárodní ochrany a rozhodnutím žalovaného ze dne 23. 4. 2018, č. j. OAM-68/LE-LE05-LE26-PS-2018, byl zajištěn dle § 46a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, v relevantním znění (dále jen „zákon o azylu“). Doba trvání zajištění byla stanovena do 8. 8. 2018.

[3] Ve svém rozhodnutí žalovaný konstatoval, že v případě žalobce jde již o druhou žádost o mezinárodní ochranu. První žalobce podal dne 30. 10. 2017 a rozhodnutím žalovaného ze dne 18. 12. 2017, č. j. OAM-902/ZA-ZA12-2017, mu mezinárodní ochrana nebyla udělena. Žalobce uváděl v první žádosti, že má v ČR rodinu, ve Vietnamu naopak nemá zázemí a český jazyk ovládá lépe než vietnamštinu. Z evidence rejstříku trestů podle žalovaného vyplývá, že žalobce již byl do doby vydání rozhodnutí žalovaného o zajištění třikrát pravomocně odsouzen v ČR, poprvé jako mladistvý v roce 2008 za neoprávněné držení platební karty. Rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 7 sp. zn. 3 T 64/2011 byl žalobce odsouzen za nedovolenou výrobu a nakládání s omamnými a psychotropními látkami a jedy. Dne 19. 6. 2013 byl rozsudkem téhož soudu sp. zn. 39 T 30/2013 odsouzen za nedovolenou výrobu a nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy, tentokrát k nepodmíněnému trestu odnětí svobody, z jehož výkonu byl dne 16. 1. 2015 podmínečně propuštěn. Žalovaný na základě zjištěných skutečností dospěl k závěru, že se lze domnívat, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění nebo je pozdržet, ačkoliv žalobce mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve. Žalobce pobývá v ČR již od roku 1994, přičemž první žádost o udělení mezinárodní ochrany podal až v roce 2017, tedy po 23 letech pobytu na území ČR a po zahájení řízení o správním vyhoštění. Opakovanou žádost podal až poté, co mu bylo uloženo vyhoštění a po umístění do zařízení pro zajištění cizinců, a to po více než 3 měsících od pravomocného ukončení předchozího řízení. Během této doby se žalobce mohl volně pohybovat a mohl se dostavit na orgán policie či přímo do přijímacího střediska a požádat o mezinárodní ochranu. Podle žalovaného je tudíž evidentní, že mu byl znám způsob podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany, když ji již jednou podal. Opakovanou žádost přesto podal až po zajištění za účelem správním vyhoštění. Z toho je podle žalovaného zřejmé, že jednání žalobce bylo naprosto účelové, stejně jako v případě první žádosti, která byla podána po zahájení řízení o správním vyhoštění. Na území ČR pobýval žalobce nelegálně, nerespektoval povinnost opustit ČR a páchal zde závažnou trestnou činnost, za kterou byl pravomocně odsouzen. V průběhu správních řízení o vyhoštění a zajištění dle zákona o pobytu cizinců opakovaně výslovně prohlašoval, že mu ve vycestování do vlasti nic nebrání, ve Vietnamu mu nic nehrozí a že vycestuje dobrovolně. Jako jediné důvody žádosti o udělení mezinárodní ochrany uváděl, že celá rodina je v ČR. Ve Vietnamu nemá žádné zázemí, neovládá vietnamštinu jako češtinu. Je zjevné, že tyto skutečnosti mu musely být známy dlouho před zajištěním. Je tedy podle žalovaného patrné, že opakovaná žádost o udělení mezinárodní ochrany je účelová, podaná pouze s cílem legalizovat pobyt a vyhnout se vyhoštění.

[4] Rozhodnutím žalovaného ze dne 22. 5. 2018, č. j. OAM-68/LE-LE05-LE29-2018, bylo zastaveno řízení o udělení mezinárodní ochrany dle § 25 písm. i) zákona o azylu, neboť žalovaný dospěl k závěru, že opakovaná žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany je dle § 10a odst. 1 písm. e) zákona o azylu nepřijatelná. Z úřední činnosti je Nejvyššímu správnímu soudu známo, že žaloba žalobce proti uvedenému rozhodnutí žalovaného ve věci mezinárodní ochrany byla zamítnuta rozsudkem Krajského soudu v Plzni ze dne 1. 2. 2019, č. j. 60 Az 50/2018 – 66, přičemž kasační stížnost žalobce směřující proti tomuto rozsudku byla odmítnuta pro nepřijatelnost usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 5. 2019, č. j. 7 Azs 76/2019 – 28.

[5] Proti rozhodnutí žalovaného o zajištění dle zákona o azylu podal žalobce žalobu u Krajského soudu v Plzni, který ji shora uvedeným rozsudkem ze dne 18. 6. 2018, č. j. 17 A 74/2018 – 44, přezkoumávaným v nyní posuzované věci, zamítl.

pokračování

[6] K žalobní námitce, podle níž měl žalovaný v daném případě přistoupit k uložení zvláštních opatření ve smyslu § 47 zákona o azylu namísto zajištění, krajský soud konstatoval, že žalovaný vycházel z okolností, které ve svém souhrnu svědčily pro závěr o neúčinnosti zvláštních opatření. Těmito okolnostmi podle krajského soudu byly neoprávněný pobyt žalobce na území ČR bez pobytového oprávnění a v rozporu s uloženým správním vyhoštěním, vyhýbání se povinností spojeným s pobytem na území ČR, účelové podání opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany za účelem vyhýbání se vyhoštění, dosažení propuštění ze zajištění a dalšího (nelegálního) setrvání na území ČR a opakované páčání trestné činnosti žalobcem. Z těchto okolností žalovaný dovozoval, že u žalobce nelze očekávat změnu jeho jednání a respektování zvláštních opatření dle § 47 zákona o azylu. V této souvislosti také odkázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu, který např. v rozsudku ze dne 28. 6. 2017, č. j. 1 Azs 349/2016 – 48 (všechna zde zmiňovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz), konstatoval, že účelem zajištění žadatele podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu není pouze zajistit jeho účast v řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany, ale také zajištění efektivní kontroly nad průběhem řízení o vyhoštění v situaci, kdy cizinec uplatní své právo požádat o mezinárodní ochranu.

[7] Podle krajského soudu žalovaný posoudil individuálně poměry žalobce a jeho pobytovou historii na území ČR jako celek, přičemž neshledal mírnější donucovací opatření dle § 47 zákona o azylu účinnými. Jeho závěry měly podle hodnocení krajského soudu oporu ve správním spisu. Ve věci žalobce nebylo zjištěno nic, co by žalovaného či krajský soud mohlo vést k případnému upuštění od zajištění, neboť pouhé tvrzení žalobce o tom, že vycestuje a že jeho otec mu zajistí finanční prostředky na cestu, nezaručuje, že žalobce skutečně dobrovolně z ČR vycestuje, a to právě vzhledem k jeho dosavadnímu jednání, kterým se naopak opuštění ČR pokoušel zabránit.

II.

Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[8] Žalobce (stěžovatel) poté podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost, v níž navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[9] Stěžovatel namítá, že krajský soud neposoudil možnost uložení zvláštního opatření dle zákona o azylu správně, neboť uložení takového mírnějšího opatření bylo v daném případě dle § 47 odst. 2 zákona o azylu možné a důvodné a nebylo tedy třeba přistupovat k zajištění stěžovatele.

[10] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti trval na důvodnosti zajištění stěžovatele dle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu a v plném rozsahu odkázal na své vyjádření k žalobě. Z jednání stěžovatele v minulosti dle názoru žalovaného jasně vyplývá stěžovatelova neúcta k právnímu řádu ČR. Toto chování stěžovatele nedávalo dostatečnou záruku, že by v průběhu azylového řízení s příslušnými orgány ČR spolupracoval a případně se podrobil i následným dopadům negativního rozhodnutí o jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany, proto žalovaný užití zvláštních opatření v jeho případě vyloučil. Žalovaný je toho názoru, že v případě stěžovatele došlo ke kumulativnímu naplnění všech podmínek ve smyslu § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu. Stěžovatel prokazatelně nerespektoval svou zákonnou povinnost pobývat na území ČR na základě zákonného pobytového titulu, z jeho jednání je zřejmá snaha vyhnout se správnímu vyhoštění všemi dostupnými prostředky, to i žádostí o udělení mezinárodní ochrany, o které se lze domnívat, že byla podána účelově. Žalovaný zároveň informoval Nejvyšší

správní soud o tom, že zajištění stěžovatele bylo ukončeno uplynutím lhůty pro zajištění dne 8. 8. 2018.

III.

Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[11] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.), a je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[12] Dále je třeba konstatovat, že kasační stížnost stěžovatele je na samé hranici přípustnosti ve smyslu § 104 odst. 4 s. ř. s., neboť stěžovatel vyjádřil v kasační stížnosti pouze obecně formulovaný nesouhlas se závěry krajského soudu ohledně nemožnosti použití zvláštních opatření dle § 47 zákona o azylu v této věci, aniž by konkrétně zdůvodnil, v čem jsou dle jeho hodnocení tyto závěry nesprávné a proč se domnívá, že bylo některé z těchto opatření na jeho případ použitelné. Nejvyšší správní soud se přiklonil k tomu, že je v tomto případě ještě možné i takto obecně formulovanou námitku podřadit pod § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., přičemž přihlédl i k tomu, že zástupce stěžovatele, JUDr. Rudolf Postl, advokát, který kasační stížnost formuloval, byl stěžovateli ustanoven v řízení před krajským soudem, přičemž stěžovatel žádal o ustanovení jiného advokáta, Mgr. Jindřicha Lechovského, což stěžovatel zdůvodňoval tím, že se jmenovaný advokát azylovým a cizineckým právem zabývá, podílí se na zajištění právní pomoci v detenčních zařízeních pro cizince a navíc byl podle stěžovatele s jeho případem v obecné rovině seznámen a byl tedy schopen poskytnout jeho právům účinnou ochranu. Přesto krajský soud návrhu stěžovatele v tomto ohledu nevyhověl a ustanovil mu zástupcem právě JUDr. Rudolfa Postla.

[13] Nejvyšší správní soud následně přezkoumal napadený rozsudek v mezích rozsahu a uplatněných důvodů kasační stížnosti, přičemž zkoumal, zda napadené rozhodnutí krajského soudu netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[14] Podstatou věci je přezkum rozhodnutí o zajištění stěžovatele, které žalovaný vydal dle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu, jenž stanoví: „*Ministerstvo může v případě nutnosti rozhodnout o zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany v přijímacím středisku nebo v zařízení pro zajištění cizinců, nelze-li účinně uplatnit zvláštní opatření, jestliže byla žádost o udělení mezinárodní ochrany podána v zařízení pro zajištění cizinců a existují oprávněné důvody se domnívat, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, vydání nebo předání podle evropského zatykačského rozkazu k trestnímu stíhání nebo k výkonu trestu odnětí svobody do ciziny, nebo je pozdržet, ačkoliv mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve.*“ (pozn.: zvýraznění doplněno Nejvyšším správním soudem)

[15] Nejvyšší správní soud se možností uplatnění zvláštních opatření dle § 47 zákona o azylu namísto zajištění dle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu opakovaně zabýval, přičemž ze závěrů této své prejudikatury, jak byla shrnuta např. v rozsudku ze dne 13. 1. 2020, č. j. 5 Azs 338/2019 – 28, Nejvyšší správní soud vycházel i v nyní posuzované věci.

[16] Ani v nynějším případě není sporné, že se jedná o zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany, který podal žádost o udělení mezinárodní ochrany v zařízení pro zajištění cizinců – a to s cílem vyhnout se hrozícímu správnímu vyhoštění. Tuto skutečnost stěžovatel nijak nerozporoval a je zjevná z obsahu správního spisu. Základní předpoklad pro zajištění stěžovatele byl tedy splněn. Nicméně další a dlužno dodat, že neméně důležitý předpoklad zajištění dle citovaného ustanovení zákona o azylu souvisí se subsidiaritou zajištění vůči mírnějším opatřením;

pokračování

k tomu srov. *mutatis mutandis* usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2017, č. j. 5 Azs 20/2016 – 38, publ. pod č. 3559/2017 Sb. NSS, v němž byl sice řešen případ zajištění podle zákona o pobytu cizinců, avšak jeho závěry lze vztáhnout též na zajištění podle zákona o azylu, neboť základní logická vazba je v obou případech stejná – k zajištění lze přistoupit jen tehdy, pokud mírnější donucovací opatření nebudou dostatečně účinná.

[17] Jednoduše řečeno, zákon o azylu podmiňuje podle § 46a odst. 1 zajištění žadatele tím, že nelze „účinně uplatnit zvláštní opatření“; těmi se dle § 47 odst. 1 zákona o azylu rozumí uložení povinnosti „a) *zdržovat se v pobytovém středisku určeném ministerstvem, nebo b) osobně se hlásit ministerstvu v době ministerstvem stanovené*“.

[18] Smyslem a účelem těchto opatření je obecně to, aby byla zajištěna dostupnost cizince pro potřeby řízení o mezinárodní ochraně. Současně ovšem nelze odhlížet od toho kterého typového důvodu zajištění pod písm. a) až f) v § 46a odst. 1 zákona o azylu; v nyní souzené věci byl stěžovatel zajištěn z důvodu uvedeného pod písm. e) – to znamená v situaci, kdy existují oprávněné důvody se domnívat, že žádost o udělení mezinárodní ochrany podal účelově s cílem vyhnout se hrozícímu správnímu vyhoštění, a kdy účelem zajištění takového žadatele není pouze zabezpečení jeho účasti v řízení o mezinárodní ochraně, jak je uvedeno výše, ale především zabezpečení jeho dostupnosti pro řízení o správním vyhoštění, případně pro výkon rozhodnutí o správním vyhoštění (je-li, tak jako v posuzované věci, vydáno). Tento závěr potvrzuje judikatura Nejvyššího správního soudu, která ve vztahu k posouzení účinnosti zvláštních opatření podle § 47 zákona o azylu pak dále dovodila, že nelze odhlížet od důvodu zajištění a od toho, zda by uložení pouze zvláštního opatření nebyl zmařen cíl, k němuž by jinak zajištění směřovalo. Je proto namístě zohlednit pobytovou historii žadatele o mezinárodní ochranu, včetně případného maření předchozích rozhodnutí o správním vyhoštění; v podrobnostech viz krajským soudem i žalovaným zmiňovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 6. 2017, č. j. 1 Azs 349/2016 – 48.

[19] Je pravdou, že důvody zajištění a důvody neúčinnosti zvláštních opatření by neměly být totožné, byť na sebe budou úzce navázané tak jako i v nyní projednávané věci. V ní žalovaný v rámci zvažování účinnosti zvláštních opatření vycházel z důvodu zajištění, což Nejvyšší správní soud považuje za logické a odpovídající uvedené judikatuře. Stěžovatel dlouhodobě pobýval legálně na území ČR, avšak z toho důvodu, že zde opakovaně páchal trestnou činnost, o povolení k trvalému pobytu přišel, následně pobýval na území ČR neoprávněně a po té, co mu bylo z tohoto důvodu uloženo správní vyhoštění, pobýval zde v rozporu s tímto rozhodnutím, pročež byl za účelem realizace správního vyhoštění zajištěn. Až po té podal opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany. Nejvyšší správní soud souhlasí se žalovaným i s krajským soudem, že za uvedených skutkových okolností by účel zajištění stěžovatele, tedy zabezpečení jeho dostupnosti pro výkon rozhodnutí o správním vyhoštění, při využití zvláštních opatření podle § 47 odst. 1 zákona o azylu mohl být zmařen. Uložení povinnosti *zdržovat se v pobytovém středisku* [§ 47 odst. 1 písm. a) zákona o azylu] totiž umožňuje žadateli opustit pobytové středisko na dobu kratší než 24 hodin a nelze vyloučit, že by se stěžovatel po odchodu z pobytového střediska již nevrátil a zůstal na území ČR v ilegalitě, jako tomu bylo před jeho zadržením. K témuž důsledku by mohlo vést též uložení povinnosti *pouze se osobně hlásit žalovanému* [§ 47 odst. 1 písm. b) zákona o azylu].

[20] S ohledem na uvedené skutečnosti tedy dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že posouzením možnosti uložení zvláštního opatření podle § 47 zákona o azylu se žalovaný a následně i krajský soud náležitě zabývali a své závěry přezkoumatelným způsobem odůvodnili. Nejvyšší správní soud tak považuje odůvodnění rozhodnutí žalovaného a krajského soudu za dostatečná a mající oporu ve spisech.

IV.**Závěr a náklady řízení**

[21] Z uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost stěžovatele není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s. zamítl.

[22] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, protože mu v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

[23] Jak již bylo konstatováno, stěžovateli byl usnesením krajského soudu ze dne 23. 5. 2018, č. j. 17 A 74/2018 – 16, ustanoven zástupcem advokát JUDr. Rudolf Postl. Podle § 35 odst. 10 *in fine* s. ř. s. zástupce ustanovený v řízení před krajským soudem, je-li jím advokát, zastupuje navrhovatele i v řízení o kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud přiznal ustanovenému zástupci stěžovatele odměnu za jeden úkon právní služby (sepsání kasační stížnosti) podle § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), v relevantním znění (dále jen „advokátní tarif“), a to ve výši 3100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d), § 7 bod 5 advokátního tarifu] a paušální náhradu hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu), celkem 3400 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 15. ledna 2021

JUDr. Jakub Camrda
předseda senátu